

HORVÁTH ATTILA¹**A katonai logisztika alapképzési szak gyakorlatorientáltsága egy szakharcászati kihelyezés tapasztalatai alapján****The practice oriented characteristics of the Military Logistics BSc. program, based on the experience of a tactical field training exercise****Absztrakt**

A Honvédelmi Minisztériumban 2011-ben döntés született a tisztképzés átalakításával kapcsolatban. A döntést követően a Nemzeti Közszerológálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karán egy-egy katonai logisztika alap- és mesterképzésben integrált szak alapítása és indítása történt. A képzés mindkét – a katonai logisztika alapképzési – és a katonai műveleti logisztika mesterképzési szakon is – 2013-ban indult. A cikk egy szakharcászati kihelyezés tapasztalataira alapozva mutatja be a katonai logisztika alapképzési szak gyakorlatorientáltság fejlesztése felé tett lépéseinket.

Kulcsszavak: katonai felsőoktatás, műveleti felkészítés, követelmények

Abstract

A decision had been made at the Ministry of Defense in 2011, regarding the transformation of the officer training activity. Following the decision, a Bachelor's and a Master's level military logistics program, with an integrated approach has been established and launched at the National University of Public Service, Faculty of Military Sciences and Officer Training. The training started within both programs in 2013. Based on the experience of a tactical field training exercise, this paper demonstrates the steps, which were made toward the practice oriented evolution of the Military Logistics BSc program.

Keywords: officer training, preparation for operation, demands

---

¹ Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, egyetemi docens/National University of Public Service, Faculty of Military Science and Officer Training, Associate Professor
E-mail: horvath.attila@uni-nke.hu, ORCID: 0000-0001-8576-7961

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

A TISZTKÉPZÉS ÁTALAKÍTÁSÁNAK KERETEI 2010 UTÁN

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) 2012. január 1-jén kezdte meg működését. A megalakulásakor három kart és két karközi intézetet magába foglaló felsőoktatási intézmény létrejött jelentősen átalakította a tisztképzés szervezetét és hátterét. A változások a tisztképzést nyomon követők számára közismertek, de a lényeges elemeket szükségesnek tartom röviden ismertetni. A tisztképzés és az ahhoz kapcsolható képzési formák – például tanfolyamok, doktori képzés és a felsőfokú vezetőképzés – négy pillére helyeződött át. Az oktatási, kutatási hátteret az NKE, elsősorban Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar (a továbbiakban: NKE HHK) biztosítja. Az alapképzésben részt vevő hallgatók, honvéd tisztjelölt megnevezéssel és rendfokozatban az MH Ludovika Zászlóalj állományába tartoznak (a továbbiakban MH LZ).² A képzés alapbázisa, a mai napig a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campus. Az ellátási- szállítási és objektumüzemeltetési feladatokat az MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár látja el. A tisztképzés, jellegéből adódóan nem nélkülözheti az adott nemzet katonai szervezeteinek segítségét, a rendszeresített haditechnikai eszközeinek és anyagainak a biztosítását, amelyet az MH továbbra is rendelkezésre bocsát.³

A tisztképzésben az NKE megalakítása a Ludovikai Akadémiai hagyományai mellett egyben azt is jelentette, hogy az integrált hivatásrendi értékek, érdekek és hagyományok érvényesüljenek. Az NKE garanciát jelent arra is, hogy egy, egységes elvek alapján és irányítási rend alatt működő felsőoktatási intézményben érvényesüljenek a napjaink államelméleti és oktatásstratégiai irányzatai és a jogalkotó szándékai.⁴ A megváltozott biztonsági környezet az MH katonai szervezeteinek és állományának nemzetközi szerepvállalásával kapcsolatos kormányzati és szövetségi követelmények olyan tisztek képzését tették szükségessé, akik alkalmazkodni tudnak a 21. századi műveleti körülményekhez és feladatokhoz.⁵

A tisztképzés integrálását célzó reform nem az NKE megalakításakor kezdődött. 2010-ben a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar új vezetése a tisztképzés rendszerének gyökeres átalakítása mellett döntött. Az érintett vezetők az átalakítással kapcsolatos döntés előkészítéskor és meghozatalakor az volt az egyik fő cél, hogy a tisztképzésben fokozottabban érvényesüljenek a műveleti felkészítés és gyakorlatorientáltság szempontjai

² A négy pillér az alapképzési szakot illetően teljes mértékben igaz, de a tisztképzés teljes rendszerében nem. Az át- és továbbképzésben, a mester- és a doktori képzésben résztvevők, illetve a felsőfokú vezetőképzésre beiskolázott főtisztek nem kerülnek az MH LZ állományába.

³ Patyi, András: Honvédtisztképzés a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, Honvédségi Szemle, 142. évfolyam, 4. szám 2014, pp. 3-9.

⁴ Patyi, András: i.m. (2014).

⁵ Boldizsár, Gábor: A kultúrantropológia és a jövő tisztképzése, Hadtudományi Szemle, VI. évfolyam, 1. szám 2013, pp. 101-106. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2013/2013_1/2013_1_alt_boldizsar_gabor_101_107.pdf (letöltve: 2015. 03.21.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

és követelményei.⁶ Célként fogalmazódott meg az is, hogy az új rendszerű tisztképzés igazodjon a kidolgozandó előmeneteli rendhez, vagyis a Humán Stratégiához, tehát a vezetői képzés vált meghatározóvá. A döntés értelmében a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen (a továbbiakban: ZMNE) korábban megkezdett polgári képzéseket fel kellett számolni.⁷

A tisztképzés átalakításával kapcsolatos döntések természetesen egyszerre jelentették a ZMNE, majd az NKE HHK szakszerkezetének átalakítását, vagyis a folyóképzésben a szakom megszüntetését, illetve új szakok alapítását és indítását. Az új szakok számáról szakmai vita bontakozott ki, de végül is a korábbi katonai vezető alap- és mesterképzési szakok megtartása mellett a döntéshozók az alábbi szakok alapítását és indítását határozták el:

- katonai üzemeltető alapképzési szak;
- katonai üzemeltető mesterképzési szak;
- katonai logisztika alapképzési szak;
- katonai műveleti logisztika mesterképzési szak.⁸

A KATONAI LOGISZTIKA ALAPKÉPZÉSI SZAKRÓL

A katonai logisztika alapképzési szak, képzési kimentői követelményeivel, tantárgyi szerkezetének összetételével ebben a cikkben nem célok bővebben foglalkozni.⁹ Az új integrált szak alapítása és indítása a had- és biztonságtechnikai és a katonai gazdálkodási alapképzési szakok bázisára épült, három specializációt foglal magába: hadtáp, haditechnikai és katonai közlekedési. A katonai logisztikai szakmai igények és szempontok alapján a haditechnikai specializáció két modulból áll: a páncélos- és gépjármű-technikai és a fegyverzettechnikai modulok.¹⁰

Az új integrált katonai logisztika alapképzési szakalapítási és szakindítási dokumentumainak a műveleti és katonai vezetői követelményeken kívül tekintettel kellett lenni a logisztikai támogatás hagyományos ágazati és funkcionális érdekeire és értékeire. A műveleti szempontok között is egyensúlyt kellett tartani, amelyet leginkább Dr. Pohl Árpád gondolatai fejeznek ki: *„A szakfelelősöknek, mint a képzés vezetőinek különös gonddal kellett*

⁶ Pohl, Balázs: Logisztikai BSc és MSc képzés új rendszerének kialakítása. Diplomamunka. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és honvédtisztképző Kar Katonai logisztikai Intézet Műveleti Logisztikai Tanszék. Budapest, 2015. pp. 36-37.

⁷ Pohl, Árpád: Az új rendszerű logisztikai tisztképzés: Valóban eltűnt a szakma. Hadmérnök, X. évfolyam, 1. szám. 2015/c. URL cím: http://hadmernok.hu/151_05_pohla.php (Letöltve: 2015. 08.12).

⁸ Pohl, Balázs: i.m. (2015). pp. 37-38.

⁹ Erről a kérdésről bővebben lásd: Pohl Balázs igényes és kiválóan elkészített diplomamunkáját és Pohl Árpád hivatkozott és a felhasznált irodalomban feltüntetett, egy kattintással elérhető cikkeit.

¹⁰ Pohl, Árpád: A műveleti felkészítése rendszere a logisztikai tisztképzésben. Hadtudományi Szemle. VIII. évfolyam, 1. szám. 2015/a. pp. 151-166. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2014/2015_1/15_1_hm_pohl.pdf (Letöltve: 2015. 08.12.).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

*megtalálni és fenntartani az egyensúlyt a békeművelési és a háborús felkészítés között.*¹¹ A katonai logisztika alapképzési szak dokumentumait kidolgozó munkacsoport vezetőjeként és szakfelelőseként ezeket a gondolatokat csak megerősíteni tudom. Nem volt egyszerű az egyéb szakmai szempontok érvényesítése sem. A kidolgozó munkacsoport végig szem előtt tartotta azt is, hogy az új, integrált alapképzési szakon végzett honvéd tisztjelöltek több beosztást tölthetnek be és viszonylag gyorsan szaktiszti beosztásokat láthatnak el.¹²

A kidolgozásnál figyelembe vettük a két, bázisul szolgáló művelési tapasztalatait, ebben a tekintetben a katonai gazdálkodási alapszak tapasztalatait tudta a kidolgozó munkacsoport hasznosítani, mivel ezen a szakon a kidolgozás időpontjában már közel egy évtizede folyt a többnemzeti FOURLOG Logisztikai Kiképzés.¹³ Az általános logisztikai kérdésekben szakmai ágazati kultúrák értékeinek megőrzése volt a kidolgozók elsődleges célja, amely csak kompromisszumok árán sikerülhetett. A katonai logisztika alapképzési szak szakalapítását és a szak indítását 2012-ben a Magyar Akkreditációs Bizottság támogatta, az NKE Szenátusa a szak mintatantervét 2013. május 8-án fogadta el.

A művelési felkészítés szempontjából előrelépésként értékelhető, hogy a katonai logisztika alapképzési szakon tanuló honvéd tisztjelöltek a képzés negyedik szemeszterében az MH Béketámogató Kiképző Központ bázisán egy egyhetes békeművelési alapfelkészítésen vegyenek részt. Ez véleményem szerint a FOURLOG Logisztikai Kiképzésre való felkészülésen túl, minden honvéd tisztjelölt számára fontos lenne.¹⁴ Az NKE HHK Katonai Logisztikai Intézet (a továbbiakban: NKE HHK KLI) vezetése a képzés indulását követően azt a lehetőséget is vizsgálta, hogy miként lehet biztosítani, hogy valamennyi katonai logisztika alapképzési szakon tanuló honvéd tisztjelölt részt vegyen a FOURLOG Logisztikai Kiképzésen.

EGY SZAKHARCÁSZATI KIHELYEZÉS MEGSZERVEZÉSÉNEK ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK FŐBB TAPASZTALATAI

A katonai logisztika alapképzési szak 2013-as tényleges indítása után sem tekintették az NKE HHK KLI vezetői a szak képzési programját statikusnak és „köbevésettnek”. Így szakfelelőst és a specializáció felelősöket nem érték váratlanul a Honvédelmi Minisztérium és a Honvéd Vezérkar „Tisztképzés Innovációja” című 2014-ben lefolytatott programjának megállapításai. A projekt összegzett megállapításainak elemzése alapján elkészült a katonai

¹¹ Pohl, Árpád: A művelési felkészítés követelményeinek néhány aspektusa a logisztikai tisztképzésben. *Hadtudományi Szemle*. VIII. évfolyam, 1. szám. 2015/b. pp. 503-511. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2014/2015_1/15_1_forum_pohl.pdf (letöltve: 2015. 08.12.).

¹² Pohl Árpád: i.m. (2015/c).

¹³ A FOURLOG Logisztikai Kiképzés tartalmáról és az NKE HHK Katonai Logisztikai Intézet másik nemzetközi kiképzéséről a MAGLITE Többnemzeti Összhaderőnemi Kiképzésről lásd bővebben Pohl Árpád, Venekei József és Réger Béla az irodalomjegyzékben feltüntetett publikációit.

¹⁴ Pohl Árpád: i.m. (2015/a).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

logisztika alapképzési szak tantervi korrekciójának koncepciója, amelyet a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szenátusa a 9/2015 (V. 10.) számú határozatában hagyott jóvá. A Szenátusi előterjesztés egy, úgynevezett az egész MH logisztikai vezető szerveit képviselő Szakfejlesztési Fórum megállapításainak figyelembevételével készült el. A koncepciót előterjesztők szakmai sikerként tekintettek arra, hogy a Szakfejlesztési Fórumon jelenlévő MH szintű logisztikai vezetők üdvözltek a katonai logisztika alapképzési szak műveleti felkészítésével és elmélyítésével kapcsolatos integrációs javaslatokat.

A műveleti felkészítéssel kapcsolatos javaslatok lényege az volt, hogy a katonai logisztika alapképzési szak mindhárom specializációjának honvéd tisztjelöltjei részvételét biztosítja a FOURLOG Logisztikai Kiképzésen, illetve a 6. szemeszterben, egy 30 tanórás integrált szakharcászati kiképzést, a 7. szemeszterben, szintén egy 30 tanórás szakki közös vagy specializációs keretekben végrehajtható, szintén 30 kontaktórás szakharcászati kiképzést ír elő a mintatanterv. Ezzel kettős célt sikerült elérni, egyrészt csökkenteni a műveleti felkészítés területén tapasztalható, a specializációk között meglévő aránytalanságokat.¹⁵ Másrészt sikerült elmélyíteni a katonai logisztika alapképzési szakon belül a műveleti felkészítésben a korábban megfogalmazott integrációs igényeket.

Az NKE Szenátusának és Fenntartói Testületének jóváhagyó határozatai alapján kezdődött meg a 6. szemeszterben végrehajtható szakki közös szakharcászati kihelyezés tervezése és szervezése. A tervezés első fázisa volt, hogy korábban a ZMNE-n, de később az NKE-n is használt, úgynevezett „Csapat-, Bázis és Kilométer Igény” című dokumentumban megfogalmazzuk igényeinket. Az igény leadásánál a KLI vezetői abból indultak ki, hogy az MH felé egy lövésszázlóalj logisztikai századának megfelelő személyi állományra és haditechnikai eszközökre adjuk meg az igényeket. Az igények megfogalmazásakor a realitások figyelembevételével azzal kellett számolni, hogy a megfogalmazott személyi- és anyagi-technikai szükségletet az MH a leterheltsége és feltöltöttsége miatt sem tudja kielégíteni. Így olyan kiképzést nem lehet megszervezni és végrehajtani, amelynek harcászati beállítását és feladatainak meghatározását a HHK KLI vezetőoktatói állítanak össze. Ilyen gyakorlás megszervezésére még a korábbi évtizedekben sem nyílt lehetőség.

A kompromisszum kényszerét az is előre jelezte, hogy a tanintézeti kiszolgálások végrehajtására létrehozott MH 25. Klapka György Lövészdandár (a továbbiakban: MH 25. KGY I. dd.) 2. lövésszázlóalja alapállapotban (békeidőszakban) nem rendelkezik szervezetszerű logisztikai századdal. Így valószínűsíthető volt, hogy a tervezett szakharcászati kihelyezés támogatását az MH 25. KGY I. dd. logisztikai zászlóaljára (a továbbiakban: MH 25. KGY I. dd. log. z.) kell alapozni. A szakharcászati kihelyezést a Honvéd Vezérkar főnöke és az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (a továbbiakban: MH ÖHP) parancsnoka a 2016. évi gyakorlatok és kiképzéseket elrendelő dokumentumokban jóváhagyták.

A jóváhagyásokat követően kezdődtek meg az egyeztetések az MH 25. KGY I. dd. parancsnokhelyettesével. Az első személyes egyeztetések alapján az a lehetőség rajzolódott ki, hogy a szakharcászati kihelyezés essen egybe az MH ÖHP parancsnoka által elrendelt

¹⁵ Pohl Árpád: i.m. (2015/a).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

és az MH 25. KGY I. dd. parancsnoka által tervezett „Erős Kötelék 2016/1” szakkiképzéssel. Ugyanakkor az MH 25. KGY I. dd. parancsnokhelyettesével folytatott első egyeztetés során felmerült az a probléma, hogy a szakharcászati kihelyezést, a rendelkezésre álló személyi- és technikai feltételek mellett az hogyan tudjuk közösen megtölteni a lehető legjobb tartalommal, amely a logisztikai alapképzési szak céljait is szolgálja.

A szakharcászati felkészítéssel kapcsolatban a katonai logisztika alapképzési szak mindhárom specializációján a tantárgyi tematikák a lövészzászlóalj logisztikai század települési körlete funkcionális elemei telepítését, őrzésvédelmének és működésének megszervezését tartalmazták. Ezért az MH 25. KGY I. dd. parancsnokhelyettese azzal a javaslattal élt, hogy a honvéd tisztjelöltek szakharcászati felkészítése az „Erős Kötelék 2016/1” szakkiképzésre kijelölt állomány lövészdandár előkészítő részlegének szemléjével és elvonulásával vegye kezdetét. E javaslat azzal az előnnyel járt, hogy a szakharcászati kihelyezésen résztvevő honvédtisztjelöltek nem egy telepített táborban ismerkedhettek meg a tábori kihelyezés logisztikai támogatási feladataival, hanem tevékenyen bekapcsolódhattak egy csökkentett logisztikai századnyi erő funkcionális elemei telepítésébe, a főerők fogadásának előkészítésébe és logisztikai támogatásának megszervezésébe és végrehajtásába.

Ezt a javaslatot az NKE HHK KLI intézetigazgatója elfogadta, így a felkészítés ideje az eredetileg tervezett 2016. április 25-29-ei közötti időpontról 2016. április 22-26-ra változott. A változás azt jelentette, hogy a szakharcászati kiképzés végrehajtása egy teljes hétvégét foglal magába, amelyhez az MH LZ parancsnokának hozzájárulására volt szükség, aki a kiképzési célok teljesítése érdekében támogatta az NKE HHK KLI intézetigazgatójának kezdeményezését. A változtatás szakmailag is indokolt volt, mert a katonai logisztika alapképzési szak képzési programja elkészítésekor célként fogalmazódott meg, hogy a honvéd tisztjelöltek felkészítése a lehető legnagyobb mértékben igazodjon a műveleti környezethez.¹⁶

A szakharcászati kihelyezés vezetésére és megszervezésére kijelölt oktatóink a felkészülés során alaposan tanulmányozták a logisztikai kiképzéssel kapcsolatos dokumentumokat, amelyben nagy segítséget nyújtottak Sári Gábor publikációi.¹⁷ A kiképzési dokumentumok kidolgozásában segítséget nyújtottak az NKE HHK Katonai Vezetőképző Intézet csapatkihelyezésekben tapasztaltnak számító felderítő és tüzér oktatói. A szakharcászati kihelyezés vezetőjeként alaposan tanulmányoztam a Nomád Portya 2014 gyakorlat anyagait is.¹⁸

¹⁶ Pohl Árpád: i.m. (2015/b).

¹⁷ A felkészülés során a Sári Gábor által felhasznált publikációk elérhetőségéről lásd a felhasznált irodalmat.

¹⁸ Bakos, Csaba- Farkas Sándor: Gyakorlat orientált oktatás, képzés és kiképzés, avagy a pályaszocializáció a katonai felsőoktatásban. Kézirat. Megjelenés alatt: Hadtudományi Szemle. 11 p.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

A SZAKHARCÁSZATI KIHELYEZÉS FELADATAINAK TARTALMA ÉS ÜTEMEI

HELYZETBEÁLLÍTÁS

Az MH 25. KGY I. dd. parancsnoka a 109/2016 számú parancsában a 1. lövészászlóalj lövész „Erős Kötelék 2016/1” szakkiképzés végrehajtását rendelte el védelmi és támadó harcra, valamint a válságreagáló műveletekben való felkészítés érdekében 2016. április 25-29. között MH Bakony Harckiképző Központ 2. számú Bázison (Bakonykúti gyakorlótérre). A bázis területe Összpontosítási Körletként funkcionál.

A logisztikai zászlóalj állományából a kijelölt logisztikai támogató, ellátó részleg – csökkentett logisztikai századnyi személyi állománnyal, haditechnikai eszközökkel és képességekkel – 2016. április 23-24-én rendezze be az Összpontosítási Körlet logisztikai funkcionális elemeit. A logisztikai támogató, ellátó részleg feladatai továbbá a főerők kiérkezéséig az Összpontosítási Körlet őrzésvédelmének, a tábori logisztikai támogatás feladatainak megszervezése és végrehajtása.

A feladat végrehajtásának fázisai:

- I. fázis: az elvonulás előtti szemle, adminisztratív feladatok, átcsoportosítás megtervezése, az Összpontosítási Körlet elfoglalása;
- II. fázis: Összpontosítási Körlet berendezése, őrzésvédelem megszervezése, felkészülés a főerők fogadására;
- III. fázis: a logisztikai támogatás megszervezése és folyamatos biztosítása (tábori elhelyezési körülmények között).

Az I. fázisban végrehajtott feladatok tartalma:

A szakharcászati kihelyezés első fázisát a honvéd tisztjelöltek az MH 25. KGY I. dd. laktnyájában hajtották végre, de az ütem magába foglalta az átcsoportosítást az MH Bakony Harckiképző Központ 2. számú Bázisára (a továbbiakban: MH BHK 2. számú Bázis) (Bakonykúti gyakorlótérre). A foglalkozások azzal kezdődtek, hogy a hallgatók megismerték a részletes hallgatói feladatot és a helyzetbeállítást. Az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoka, egy részletes előadás keretében vázolta fel az alegység szervezetét, helyzetét és jellemezte a haditechnikai eszközök képességeit.

A honvéd tisztjelöltek részt vettek az úgynevezett elvonulás előtti szemlén, amely az alábbiakra terjedt ki: a személyi állomány felszerelésének és okmányainak-, a gépjárművek okmányainak, valamint a gépjárművek és egyéb felszerelések ellenőrzésére. A szemlét követően az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoka, képekkel és különböző szituációk bemutatásával szemléltetett előadást tartott a táborok telepítésének és kialakításának rendjéről (vezetési pontok, személyi állomány elhelyezése, táborügyleti szolgálatok, ellátó pontok, javító pont, telephely, lőszerraktár).

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

Még az átcsoportosítás kezdete előtt a kiadott hallgató feladatban meghatározott paraméterek és harcérték alapján a honvéd tisztjelölteknek meg kellett tervezniük az „Erős Kötelék 2016/1” szakkiképzés előkészítő részlegének 2016. április 23-ai átcsoportosítását Tata laktanyából az MH BHK 2. számú Bázis Bakonykúti területére. A tervezés az oszlopok mozgásának, a technikai zárórészleg tevékenységének megszervezését és a menetparancs elkészítést foglalta magába.

Az első ütem fontos mozzanata volt a menet előkészítésének tanulmányozása, a menet végrehajtása, az Összpontosítási Körlet felderítése, elfoglalása és berendezése. A honvéd tisztjelöltek ebben a tekintetben már az MH LZ kötelékében végrehajtott gyakorlatok során rendelkeztek ezekkel a tapasztalatokkal, de egy logisztikai századnyi erő tevékenységét ekkor ismerték meg első alkalommal. Fontosnak tartom leszögezni, hogy a telepítés feladataiban a honvéd tisztjelöltek aktívan részt vettek, így a gyakorlatban tapasztalhatták meg mit jelent egy logisztikai század funkcionális elemeinek berendezése.

Itt kell megjegyezni azt is, hogy szakharcászati kihelyezés első, második és a harmadik ütemére tervezett feladatokat nem lehetett az eredetileg tervezettek szerint végrehajtani. 2016. április 23-án az átcsoportosítás és az Összpontosítási Körlet telepítése kora nyári melegben történt, de a meteorológiai előrejelzések nagy erejű és tartós szélvihar kitörésére és a hőmérséklet nagymértékű csökkenésére figyelmeztettek. A várható extrém időjárási körülményekre tekintettel 2016. április 23-án este 18.00-kor az MH 25. KGY I. dd. parancsnoka arra utasította a logisztikai zászlóalj parancsnokát, hogy készüljön fel a személyi állomány evakuációjára az MH BHK laktanyájába Várpalotára. A parancs vétele után az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnokával közösen – a szakharcászati kihelyezés vezetőjeként – úgy döntöttünk, hogy a továbbiakban az elsődleges cél a balesetek megelőzése és a személyi állomány egészségének megőrzése.

II.-III. fázisban végrehajtott feladatok tartalma:

A meteorológiai előrejelzés pontosnak bizonyult, a gyakorlótér körzetében 2016. április 24-én a hajnali órákban erős szélvihar tört ki, amely két napon át tartott. Ezért az előző napi döntésnek megfelelően a szakharcászati kihelyezés vezetőjeként az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnokával közösen arra törekedtünk, hogy a balesetvédelem szempontjait hangsúlyozottabban kezeljük. Az adott körülmények között törekedtünk arra, hogy a honvéd tisztjelöltek tevékenységét megtöltsük tartalommal. A második és a harmadik fázisban végrehajtott feladatok a rendkívüli időjárási viszonyok miatt „keveredtek”, ezért ezeket együtt – a teljességre törekvés szándéka nélkül – tárgyalom.

A szakharcászati kihelyezésen 2016. április 24-26-án végrehajtott feladatok:

- Az összpontosítási körlet körzetében nagy erejű szélvihar tört ki. A személyi állomány a megrongálódott sátrakat helyreállította, megerősítette, az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoka elrendelte a telephely felszámolását, a haditechnikai eszközök alkalmazását szélfogóként.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

- Az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoka előadást tartott az összpontosítási körlet „mindennapos” tevékenységének, a logisztikai funkcionális elemek feladatainak megszervezéséről, valamint az 1. számú Táboreparancs tartalmáról.
- Az MH 25. KGY I. dd. log. z. lőszerraktár parancsnoka előadást tartott a lőszerszállítás szabályairól és a tábori lőszerraktár kialakításának szabályairól.
- Az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoka előadást és bemutató tartott a magasabb szintű készenléti fokozat elrendelésével kapcsolatos Vihar 500 feladatról (visszacsoportosítás rendje és feladatai az összpontosítási körletből a béke elhelyezés körletbe). Az „Erős Kötelék 2016/1” szakkiképzés Vihar 500 térképének bemutatása.
- Az MH 25. KGY I. dd. log. z. támogatószázad parancsnoka és az NKE HHK KLI oktatói előadást tartottak az összpontosítási körlet őrzésvédelmének megszervezéséről.
- Az őrzésvédelem megszervezése specializációnként megalakított csoportokban történt. Ezek után történt az összpontosítási körlet és körzetének szemrevételezése, a logisztikai funkcionális elemek, tájékozási pontok, tereptárgyak beazonosítása, valamint az őrzésvédelmi terv elkészítése.
- A honvéd tisztjelöltek hadművelési tiszti szerepkörben jelentették az összpontosítási körlet őrzésvédelmi tervét az NKE HHK KLI oktatóinak és az MH 25. KGY I. dd. log. z. törzsfőnökének.
- A műhelygépkocsi és javító anyagok bemutatása. A javító pont módszertani részleges telepítése, a javító sátor összeszerelése, felállítása, bontása, málházása.
- A főerők beérkezésének megtekintése.
- Az üzemanyagöltő pont telepítésének és működtetésének és a főerők BTR 80/A harcjárművek üzemanyag feltöltésének megtekintése. Az MH 25. KGY I. dd. log. z. üzemanyagraktár parancsnok előadást tartott a tábori üzemanyag feltöltés rendjéről, okmányairól és környezetvédelmi szabályairól.
- Tájékoztató és technikai bemutató a ZATU (zászlóalj autonóm tűzoltó utánfutó) beüzemeléséről, működéséről.
- Tájékoztató és technikai bemutató a vízszállító tehergépkocsi működéséről.
- A löelőkészítő szemle megtekintése.
- Az MH 25. KGY I. dd. 1. zászlóalj 1. századának parancsnokhelyettese a kezelő személyzettel együtt technikai bemutatót tartott a BTR 80/A páncélozott harcjármű általános jellemzőiről, technikai paramétereiről, és harcászati alkalmazásáról.
- A BTR 80/A páncélozott harcjármű toronyfegyverzet hidegbelövésének megtekintése.
- Az MH 25. KGY I. dd. 1. zászlóalj 1. század kijelölt irányzó oktatója tájékoztatót és bemutatót tartott a BTR 80/A páncélozott harcjármű fedélzeti fegyvereinek lőszerairől, azok hevederezéséről.
- A szakalapozó lövészet megtekintése.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

A gyakorlat zárasaként a szakharcászati kihelyezés kiképzésvezetőjeként összefoglaló előadást tartottam a végrehajtott feladatok tartalmáról, amelyet a kiadott hallgatói feladattal és a helyzetbeállítással vettem össze. Ezt azért tartottam szükségesnek, mert szakharcászati kihelyezés egyes feladatainak végrehajtásakor oktató kollégáimmal együtt azt tapasztaltuk, hogy a honvéd tisztjelöltek a gyakorlati fogásokra koncentrálnak és a helyzetbeállításban meghatározottakat „elfelejtik”. A célom ezzel az volt, hogy a szakharcászati elméletet össze tudják kapcsolni a gyakorlati feladatokkal.

ÖSSZEGZÉS

A szakharcászati kihelyezésen részt vett honvéd tisztjelöltek olyan feladatokat hajtottak végre, amelyet ágazati hovartartozásra tekintet nélkül minden pályakezdő logisztikai tisztnek képesnek kell lenni elvégezni. Meggyőződésem azonban, hogy a jövőbeni szakharcászati kihelyezések előtt a hallgatói feladatot és a helyzetbeállítást a honvéd tisztjelöltekkel fel kell dolgoztatni. A katonai logisztikai alapképzés szak képzési programjának összeállításakor a műveleti felkészítés szempontjait és követelményeit a kidolgozók hangsúlyozottan vették figyelembe. Ugyanakkor az is bebizonyosodott, hogy a tisztképzésben a képzési programok tartalmát nem lehet statikusan kezelni. 2015-ben a gyakorlatorientáltság jegyében módosult a katonai logisztika alapképzési szak mintatanterve, amely lehetővé tette a szakharcászati kihelyezés megvalósítását.

A szakharcászati kihelyezésen az extrém időjárási viszonyok is rávilágítottak arra, hogy a logisztikai tisztek képzésében komoly szerepet kell kapnia a műveleti környezetnek, illetve azok változásainak. A kiképzés sikeréhez az MH 25. KGY I. dd. log. z. parancsnoki, tiszti, altiszti és legénységi állományának pozitív hozzáállására is szükség volt. A honvéd tisztjelöltek színvonalas előadásokat hallhattak és szakszerű magyarázatokat kaptak a gyakorlati fogások végrajtásáról.

A szakharcászati kihelyezés tapasztalatai bebizonyították, hogy ilyen jellegű kiképzéseknek a logisztikai tisztek képzésében is helye van. A közelmúlt válságkezelési és béketámogató műveleteinek tapasztalatai azt igazolják, hogy a többnemzeti alkalmazás válik jellemzővé már alegység szinten is.¹⁹ Ehhez azonban arra van szükség, hogy a honvéd tisztjelöltek legyenek képesek nemzeti keretekben (tisztképzés) elsajátítani az elvárt műveleti ismereteket és gyakorlati fogásokat. A szakharcászati kihelyezés jó felkészülést jelent a FOURLOG Logisztikai Kiképzésre, de ami még fontosabb a pályakezdő logisztikai tisztek nem a csapatoknál találkoznak először azzal, hogy milyen feladatokat jelent egy logisztikai támogató elem funkcionális elemeinek telepítése és működésének megszervezése.

¹⁹ Jobbágy Zoltán: Az ISAF ármékában: a francia haderő SERVAL művelete Maliban, Seregszemle. XII. évfolyam 3. szám. pp. 114-119.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

FELHASZNÁLT IRODALOM:

1. 30/2014. (IV.30.) KIM rendelet A közigazgatási, rendészeti és katonai képzési terület alap- és mesterképzési szakjainak képzési és kimeneti követelményeiről, Magyar Közlöny, 2014. évi 61. szám. pp. 9121-9213.
2. 1/2015. (I. 14.) MvM rendelet A közigazgatási, a rendészeti, a katonai, a nemzetbiztonsági, valamint a nemzetközi és európai közszolgálati felsőoktatás alap- és mesterképzési szakjainak meghatározásáról, e szakok képzési és kimeneti követelményeiről, valamint az alapképzés képzési ágairól, Magyar Közlöny, 2015. évi 1. szám. pp. 2-63.
3. Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína. A Magyar Honvédség Kiadványa. Budapest, 2012.
4. Bakos, Csaba- Farkas Sándor: Gyakorlat orientált oktatás, képzés és kiképzés, avagy a pályaszocializáció a katonai felsőoktatásban. Kézirat. Megjelenés alatt: Hadtudományi Szemle. 11 p.
5. Báthy, Sándor: A gyakorlati képzés jelentősége a harcászati-hadművelti felkészítésben. Hadtudományi Szemle, VIII. évfolyam 3. szám, 2015. pp.193-203. URL cím:
6. Boldizsár, Gábor: A kultúrantropológia és a jövő tisztképzése, Hadtudományi Szemle, VI. évfolyam, 1. szám 2013. pp. 101-106. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2013/2013_1/2013_1_alt_boldizsar_gabor_101_107.pdf (letöltve: 2015. 03.21.)
7. Jobbágy Zoltán: Az ISAF árnyékában: a francia haderő SERVAL művelete Maliban, Seregszemle. XII. évfolyam 3. szám. pp. 114-119.
8. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar. A katonai logisztikai mesterképzési szak tanterve. Budapest, 2013. Érvényes a 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben. 80 p.
9. Patyi, András: Honvédtisztképzés a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, Honvédségi Szemle, 142. évfolyam, 4. szám 2014, pp. 3-9.
10. Pohl, Árpád: A művelti felkészítése rendszere a logisztikai tisztképzésben. Hadtudományi Szemle. VIII. évfolyam, 1. szám. 2015/a. pp. 151-166. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2014/2015_1/15_1_hm_pohl.pdf (Letöltve: 2015. 08.12.).
11. Pohl, Árpád: A művelti felkészítés követelményeinek néhány aspektusa a logisztikai tisztképzésben. Hadtudományi Szemle. VIII. évfolyam, 1. szám. 2015/b. pp. 503-511. URL cím: http://uni-nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2014/2015_1/15_1_forum_pohl.pdf (letöltve: 2015. 08.12.).
12. Pohl, Árpád: Az új rendszerű logisztikai tisztképzés: Valóban eltűnt a szakma. Hadmérnök, X. évfolyam, 1. szám. 2015/c. URL cím: http://hadmernok.hu/151_05_pohla.php (Letöltve: 2015. 08.12).
13. Pohl, Árpád: Az új tisztképzés: a logisztikai megoldás. Hadtudományi Szemle. VII. évfolyam, 4. szám. pp. 356-367. URL cím: <http://uni->

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2016. IX. évfolyam 2. szám

nke.hu/downloads/kutatas/folyoiratok/hadtudomanyi_szemle/szamok/2014/2014_4/2014_4_f_poh_l.pdf (letöltve: 2015. 06.01.).

14. Pohl, Balázs: Logisztikai BSc és MSc képzés új rendszerének kialakítása. Diplomamunka. Nemzeti Közszerológáti Egyetem Hadtudományi és honvédtisztképző Kar Katonai logisztikai Intézet Műveleti Logisztikai Tanszék. Budapest, 2015. 94 p.
15. Réger, Béla-Venekei József: The Joint Supply Chain, Support Chain and MAGLITE 2008/2. Academic and Applied Research in Military Science. Vol. 8. No.2. (2009). pp- 363-374.
16. Sári, Gábor: A kiképzési/felkészítési rendszere vonatkozó reformtörekvések a rendszerváltástól napjainkig. (2. rész). Seregszemle. XII. évfolyam, 3. szám. 2014. pp. 32-45.
17. Sári, Gábor: A kiképzési/felkészítési rendszere vonatkozó reformtörekvések a rendszerváltástól napjainkig. (1. rész). Seregszemle. XII. évfolyam, 2. szám. 2014. pp. 86-95.
18. Sári, Gábor: A logisztikai szakkiképzés/felkészítés helye, szerepe és sajátosságai a Magyar Honvédség kiképzési/felkészítési rendszerében. Doktori (PhD) értekezés. Nemzeti Közszerológáti Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Hadtudományi Doktori Iskola, Budapest, 2014. DOI azonosító: 10.17625/NKE.2014.019. 213 p.
19. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kar. A katonai logisztikai mesterképzési szak tanterve. Budapest, 2009. Érvényes a 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben. 43 p.
20. Venekei, József: A katonai logisztikai ellátási lánc koncepció fejlesztésének és alkalmazásának lehetőségei a Nemzeti Közszerológáti Egyetem alap és mesterszakjainak multinacionális gyakorlati képzési programjaiban. Doktori (PhD) értekezés. Nemzeti Közszerológáti Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Hadtudományi Doktori Iskola. Budapest, 2015. DOI azonosító: 10.17625/NKE.2015.018. 281 p.
21. Venekei József: Lessons Learned from Multinational Training Program MAGLITE 2013/1. Hadmérnök. VIII. évfolyam, 3. szám. 2013. pp. 37-42. URL cím: http://hadmernok.hu/133_04_venekelij_2.pdf (letöltve: 2016. 04. 21.).